

Årsöversikt 2023

Huoltovarmuuskus
Försörjningsberedskapscentralen
National Emergency Supply Agency

Innehåll

- 4 Styrelseordföranden har ordet
- 5 Verkställande direktören har ordet
- 8 Försörjningsberedskapsrådets ordförande har ordet
- 9 Axplock av året

SÄKERSTÄLLA FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPEN FÖR ENERGI

- 11 Väl säkrad tillgång på gas
- 12 Fem frågor om användningen av kraftverket i Havs-Björneborg för försörjningsberedskapen

MER PLANMÄSSIGT FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPARBETE

- 15 Nätverket är vår styrka
- 17 Gott beredskapsarbete inom kritiska sektorer
- 18 Stabilt för militär försörjningsberedskap

INTERNATIONALISERING INOM FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPARBETET

- 21 Ny tid ställer nya krav
- 23 Mycket prat om internationellt samarbete – vad innebär det för försörjningsberedskapsarbetet?
- 24 RescEU CBRN stärker beredskapen

AXPLOCK AV VÅRA INSATSER

- 26 Försörjningsberedskapscentralen som arbetsplats
- 27 Synliggöra rekommendationen om beredskap för 72 timmar
- 28 Brett samarbete och innovationer
- 29 Läs webbpublikationen Varmuuden vuoksi och lär känna aktörerna inom försörjningsberedskap
- 30 Trettio år av försörjningsberedskap

EKONOMI, STYRELSE OCH FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSRÅDET

- 33 Ekonomi och bokslut
- 35 Sammansättning av FBC:s styrelse och försörjningsberedskapsrådet 2023

Utgivare: Försörjningsberedskapscentralen

Personporträtt: Juha Nenonen, Meeri Utti, Pia Inberg, Tuula Estola (Ville-Veikko Pitkänen, UM), ANM (Tiina Korhonen), Polisstyrelsen (Seppo Kolehmainen), Jouni Pousi (Mikko Heiskanen och Janne Känkänen)

Layout: LM Someco Oy

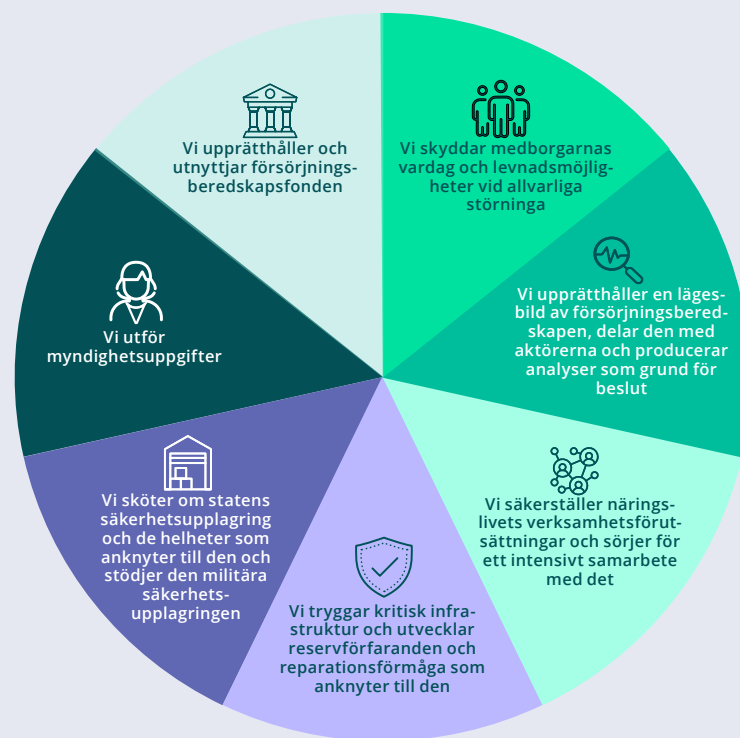
Övriga fotografier: GettyImages, Fortum, Gasgrid, Nato, Europeiska kommissionen

Försörjningsberedskap utgör grund för övergripande säkerhet

Försörjningsberedskap innebär beredskap mot kriser och störningar. Syftet är att trygga samhällets vitala funktioner för att livet även under kriser ska fortsätta så störningsfritt som möjligt. Prognostisering, långsiktig beredskap och gemensamma övningar bidrar till att minska konsekvenserna av störningar och förkorta längden på störningar.

I Finland sker försörjningsberedskapsarbetet i samarbete med den offentliga sektorn, privata företag och organisationer. Det omfattar nödvändig kritisk produktion och service samt tryggnad av infrastrukturen.

Försörjningsberedskapscentralens uppgiftssektorer

Beredskapsplanering på hög nivå

Osäkerheten i den globala säkerhetsmiljön har ökat, och den förändringen antas bli långvarig. Det är allt viktigare att ha beredskap mot konsekvenserna av snabba förändringar.

Försörjningsberedskapscentralen har gått in för ett mer riskbaserat arbetssätt. År 2023 fokuserade vi på beredskap mot förändringar i säkerhetsmiljön och omfattande påverkan som riktas mot Finland.

Vi gjorde goda framsteg inom beredskapen mot identifierade nationella risker. FBC:s beredskapsplaner färdigställdes snabbare än planerat och bedömdes vara utmärkta. Redan vid halvårsrapporteringen om FBC:s och arbets- och näringsministeriets resultatavtal kunde man konstatera att största delen av resultatmålen för året uppfyllts enligt den överenskomna tidsplanen.

Skadorna på gasledningen Baltconnector och två telekommunikationskablar i Östersjön i oktober 2023 var viktiga händelser i vår säkerhetsmiljö, och FBC bevakade dem noga. FBC har deltagit i att genomföra och inleda beredskapsinsatser med anledningen av fallen, vars utredning fortfarande pågår.

FBC var år 2023 tvungen att avsätta en betydande del av sin operativa kapacitet för hantering av snabbt uppkomna och överraskande försörjningsberedskapsbehov och störningar. Trots detta kunde vi fortsätta och fördjupa det redan påbörjade programarbetet och driva mot målen för innevarande strategiperiod.

År 2023 inledde vi som planerat översynen av FBC:s strategi för att besvara på utmaningarna i den förändrade omvärlden. Beredskapsplaneringen måste de närmaste åren fokuseras

Tiina Korhonen
styrelseordförande

särskilt på förändringarna i säkerhetsmiljön och beredskapen mot omfattande påverkan och hybridoperationer. Det innebär bland annat att skyddet av den kritiska infrastrukturen bör stärkas.

De allt snabbare och större omvärldsförändringarna ställer nya utmaningar för försörjningsberedskapen. För att vi ska kunna hantera dem krävs att finansieringsunderlaget för försörjningsberedskapen är i skick på både kort och lång sikt.

Ett år av utmaningar och framgångar

I likhet med tidigare år var 2023 ett aktivt och arbetsfyllt år för oss på Försörjningsberedskapscentralen. Det präglades av såväl positiva och uppmuntrande som oroväckande nyheter och händelser för försörjningsberedskapen och Finlands säkerhet överlag.

Försörjningsberedskapscentralen fyllde 30 år den 1 januari 2023. I januari arrangerade vi ett seminarium om försörjningsberedskapens framtid vars grundval är det samarbete och förtroende som etablerats under åren. Betingelserna för försörjningsberedskapen diskuterades på seminariet av representanter för de största riksdagspartierna och internationella gäster.

I mitt anförande på seminariet betonade jag att försörjningsberedskapen ska betraktas som en aktör som utvecklas parallellt med den militära beredskapen och är en oumbärlig partner till

den. Detsamma lyfte vi under riksdagsvalet fram i våra mål för regeringsprogrammet. Jag tog också upp betydelsen av mental kriställighet och beredskapen inom kulturbranschen. Till sammans med vår svenska motsvarighet MSB har vi diskuterat idéer kring gemensamma upplag för beredskapen i bägge länderna.

Intensivare internationellt samarbete

I januari nåddes vi av goda nyheter från Europeiska unionen: I Finland ska inrättas rescEU CBRN-beredskapslager med material för användning vid till exempel kemikalie- eller kärnkraftsolyckor. Finland hade ansökt om uppdraget och utsågs för att utföra det. Det gemensamma projektet med flera aktörer (inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, FBC och Strålsäkerhetscentralen) förbättrar unionens

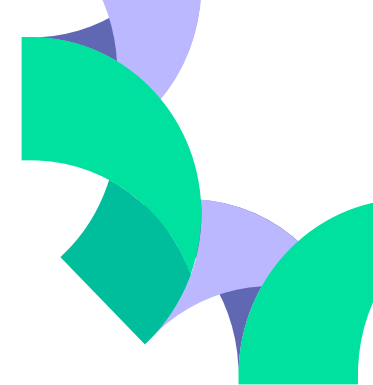

Janne Känkänen
verkställande direktör

och samtidigt också Finlands beredskap mot olika slags hot. FBC ansvarar för upphandlingen av fastställd personlig skyddsutrustning, mätutrustning och stödutrustning samt upplagring, underhåll och återvinning av materialet under projektet.

I slutet av året tilldelade EU oss ett nytt rescEU-projekt på 62,9 miljoner euro för inrättande av beredskapslager i Finland för medicinteknisk utrustning, såsom små apparater, kirurgiska instrument och vårdartiklar. Det totala värdet på rescEU-upplagringen uppgår nu till mer än 300 miljoner euro.

Orsaken till inrättandet av lagren är grym och tung. Rysslands krigföring i Ukraina kräver allt större beredskap i Europa. Vi kan ändå glädja oss åt det förtroende och den uppskattning som förläggning av upplagen till Finland är ett tecken på.

Precis som inom EU, har man även inom Nato vaknat till insikt om betydelsen av civil beredskap. FBC har haft samarbete med Nordatlantiska fördragsorganisationen i flera år, och efter att Finland gick med i Nato i april 2023 är kontakterna ännu närmare. Å andra sidan har Finland bidragit till att fördjupa insikterna om försörjningsberedskap och resiliens inom Nato.

Försörjningsberedskap med i regeringsprogrammet

I juni fick Finland en ny regering, som i sitt program fastställde att försörjningsberedskapen är grunden för den övergripande säkerheten. Vi instämmer helhjärtat med det.

De stora omvärldsförändringarna kräver ändå stärkning av resurserna för försörjningsberedskapen. Vi har ett medvetet budgetunderskott, eftersom beredskapen kräver nu insatser som vi helt enkelt inte har råd att lämna ogjorda. Hittills har FBC inte en enda gång behövt medel från statsbudgeten för att finansiera sin ordinarie verksamhet, men nu skulle statliga pengar behövas. Intäkterna från försörjningsberedskapsavgiften minskar, samtidigt som säkerhetsmiljön är turbulent och full av hotbilder som kräver beredskap.

Särskilt fokus på beredskap inom kritisk infrastruktur

Under andra halvåret ställdes försörjningsberedskapsverksamheten inför akuta problem utöver det ordinarie arbetet. Gasledningen Balticconnector, som går mellan Finland och Estland, skadades i oktober, vilket förstärkte

nog väckt oro också hos medborgarna. FBC deltog i hanteringen av situationen i samarbete med säkerhetsmyndigheterna och redde i egenkap av behörig myndighet för försörjningstryggheten för gas ut frågan om tillgången på gas. Senast i detta läge stod det klart att LNG-terminalen i Ingå behövdes, och det uppstod ingen brist på gas i vårt land.

Skadan på gasledningen gav upphov till en ny situation gällande hybridhot, och därför uppmanade vi de försörjningskritiska företagen att höja sin beredskap, särskilt med avseende på den kritiska infrastrukturen. I Finland ägs största delen av den kritiska infrastrukturen av den privata sektorn. Jag konstaterade då att läget försörjningsmässigt var stabilt och tjänsterna fungerade normalt, men att det är en allvarlig fråga när vår kritiska infrastruktur skadas avsiktligt. Även detta är tecken på den förändrade säkerhetsmiljön.

En annan betydande insats för försörjningsberedskapen för energi var att reservera stenkolkraftverket i Havs-Björneborg uteslutande för försörjningsberedskapen till och med slutet av 2026. Även den insatsen anknyter till det förändrade säkerhetsläget. Framöver kommer kraftverket att drivas endast under sådana allvarliga störningar och krissituationer som kräver undantagsförhållanden. Kraftverket förblir i Fortums ägo, men det reserveras för försörjningsberedskapen från och med början av april 2024. Utan avtalet mellan FBC och Fortum skulle kraftverket ha rivits.

I slutet av året såg vi över vårt samarbetsavtal med Försvarsmakten och uppdaterade det efter

gällande behov. Vi beslutade bland annat att intensifiera vår gemensamma planering. Uppdateringen av samarbetsavtalet var högaktuellt med anledning av den förändrade säkerhetsmiljön och Finlands medlemskap i Nato.

Utveckling och förnyelse av nätverk

Försörjningsberedskapsorganisationen (FBO) genomgår just nu omställningar, då nya sektorer ansluter sig till nätverket; senast anslöt sig ekonomiförvaltningssektorn i slutet av 2023. Inom sektorn verkar företag som ser till att affärlivets och organisationernas betalningar, exempelvis löner och fakturering, löper smidigt. Inom den nya Poolen för ekonomiförvaltningssektorn ordnas bland annat utbildning för att stärka företagens beredskap mot störningar och krissituationer.

FBC har ett omfattande utvecklingsprogram för nätverkssamarbete, som vi har stora förväntningar på. Utvecklingen av partnerskap och översynen av tjänsterna kommer förhoppningsvis att bättre än tidigare tillgodose både näringslivets och myndigheternas behov. I tjänsterna betonas särskilt övnings- och utbildningsverksamheten och skyddet av kritisk infrastruktur.

Traditionella beredskapsmetoder är fortfarande aktuella. Med anledning av situationen i Ukraina fastställde vi att säkerhetsupplaget av spannmål bör ökas. Under vintern utökade vi lagren så att de nu överskrider den i lag fastställda nivån med cirka tre månaders normala förbrukning.

Värderingarna beskriver vårt sätt att arbeta

Under året slutförde vi det interna arbetet med våra värderingar, som gav upphov till värdefulla diskussioner om till exempel förtroende. Det behövs i all interaktion, såväl inom arbetsgemenskapen som inom nätverket och ända ut i de ständigt växande internationella kontakterna.

Slutligen formulerade följande fyra värderingar, som beskriver vårt sätt att arbeta: sakkunnigt, hållbart, tillsammans och människoorienterat. Vi har en varm arbetsgemenskap av människor som har ett fint samspel, är hänsynsfulla och uppmuntrar varandra. Sakkunnighet och långsiktigt arbete är också starkt motiverande faktorer för våra medarbetare.

Vi har satsat på aktiv kommunikation och gjort oss tillgängliga för medierna och därigenom för allmänheten. Medierna både i Finland och utomlands har intresserat sig för försörjningsberedskap och beredskap i allmänhet och de har flitigt använt sig av vår sakkunskap. Vi har fått berätta om den fina finländska beredskapsmodellen även för andra internationella grupper, som parlamentariker och säkerhetsmyndigheter från olika länder.

Vår verksamhet kretsar kring målet att försörjningsberedskapen ska trygga de samhällskritiska funktionerna och det civila samhällets funktionsförmåga vid krissituationer. Detta förblir vårt fokus också de närmaste åren, i en omvärld som präglas av osäkerhet och hotbilder för säkerheten.

Det är ett krävande uppdrag och det enda sättet att lyckas är med engagerade medarbetare som besitter stenhård kompetens och genom smidigt samarbete med näringslivet, civilsamhällesorganisationerna och de övriga myndigheterna. Jag vill rikta ett stort tack till alla experter och aktörer inom försörjningsberedskapen, både vid FBC och i våra nätverk.

Sakkunnigt

Hållbart

Tillsammans

Människoorienterat

Kriser har fått företag att utveckla sina arbetssätt

Jag har varit försörjningsberedskapsrådets ordförande i sex år och kommer att avgå från posten sommaren 2024. I detta uppdrag och som verkställande direktör för Fingrid har jag haft utmärkt insyn i beredskapsverksamheten.

I början av mitt ordförandeskap brukade man ibland skratta i mjugg åt försörjningsberedskapsarbetet. Det låg liksom inte i tiden och det hörde inte till ett modernt samhälle att ha säkerhetsupplag och upprätthålla beredskap, som man gjort tidigare.

Sedan följde kriserna på varandra: coronapandemin, Rysslands anfallskrig mot Ukraina, energikriser och höga elpriser, hybridhot. Idag inser man betydelsen av försörjningsberedskapsarbetet. Fungerande försörjningsberedskap ger sinneslugn, när medborgarna kan vara säkra på att någon tänker på beredskapsfrågorna. Ytterst är handlar det om att någon tar

hand om oss under alla omständigheter. Försörjningsberedskapsarbetet gynnar oss alla.

Försörjningsberedskapsorganisationen (FBO) bygger på samarbete mellan Försörjningsberedskapscentralen, försörjningsberedskapsrådet, de branschvisa sektorerna och poolerna samt de berörda företagen och offentliga organisationerna. Engagemanget för försörjningsberedskapsarbetet var starkt redan före kriserna. Allt utgår ifrån att samarbetsnätverket har byggts upp över tid och att människorna känner varandra och litar på varandra.

Den operativa aktören är Försörjningsberedskapscentralen, men det är också viktigt att näringslivet och den offentliga sektorn deltar i planeringen av försörjningsberedskapen. I andra länder förundrar man sig över hur vi har lyckats engagera näringslivet i försörjningsberedskapsarbetet, på frivillig grund.

Jukka Ruusunen
Försörjningsberedskapsrådets
ordförande

Genom kriserna har företagens syn på sin roll inom försörjningsberedskapen ändrats. Många företag har börjat fundera på hur de kan höja sin beredskap. Bättre krisresiliens har blivit en viktig motiverande faktor för företag att delta i försörjningsberedskapsarbetet.

Till exempel de energiföretag som varit flitigast på att öva olika hotscenarier är också de mest resilienta. De har också insett hur allt inverkar på allt. Om strömmen går i en kommun och telefonerna inte fungerar, behövs det samspel av verkligt många parter för att åtgärda felet.

Vi har ett väl uppbyggt och välbeprövat försörjningsberedskapsarbete, som vi lugnt kan marknadsföra för våra partner inom Nordatlantiska fördragsorganisationen. Finländskt kunnande inom försörjningsberedskap kan till och med vara en ny exportprodukt – inte en industriell vara, utan en immateriell produkt som bygger upp vårt lands varumärke.

Axplock av året

- FBC 30 år.
- I Finland inrättas EU-gemensamma beredskapslager.
- FBC publicerar sina mål för regeringssprogrammet: det civila ska beaktas vid sidan av det militära.
- Beredskapsdagen firas för första gången nationellt den 7 februari.

Q1

- BC köper in mer spannmål till säkerhetsupplagen.

- FBC uppdaterar sina värderingar. Centralen arbetar
 - Sakkunnigt
 - Hållbart
 - Tillsammans
 - Människoorienterat.
- Finland får en ny regering, som i sitt program fastställer att försörjningsberedskapen är grunden för den övergripande säkerheten.

Q2

- Byte av mandatperiod för FBC:s styrelse: ny ordförande är överdirektör Tiina Korhonen från ANM.

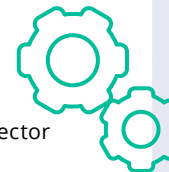
- FBC och NTM-centralerna ser över sitt Elvar-samarbetsavtal för att stärka den regionala beredskapen.

Q3

- FBC ger i samarbete med IM materiellt bistånd till stormskadedrabbade Libyen genom EU:s civilskyddsmekanism.

- Gasledningen Balticconnector skadas.
- FBC uppmanar de försörjningskritiska företagen att höja sin beredskapsnivå.
- FBC höjer riskbedömningen för försörjningstryggheten för gas.
- FBC och Fortum avtalar om att reservera kolkraftverket i Havs-Björneborg för försörjningsberedskapen våren 2024.

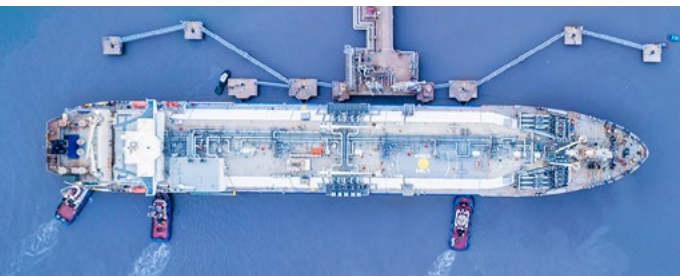
Q4

- Försörjningsberedskapsorganisationen kompletteras med Poolen för ekonomiförvaltningssektorn.
- FBC och Försvarsmakten intensifierar den gemensamma planeringen.
- Finland beviljas tillstånd att inrätta fler EU-gemensamma beredskapslager.

Säkerställa försörjningsberedskapen för energi

Väl säkrad tillgång på gas

Lotsbåtar assisterar ett LNG-tankfartyg till terminalen i Ingå.

Början av 2023 var i Finland mildare än normalt, och gas importerades främst via Balticconnector-ledningen. Gasförbrukningen ökade i slutet av februari, och det behövdes mer gas på den finländska marknaden än vad som flöt in via Baltic-connector. För att förebygga risken för nödläge tillhandahöll FBC flytande naturgas, det vill säga LNG, från fartygsterminalen i Ingå via gasbörsen till den finländska gasmarknaden. FBC tillhandahöll LNG också i mars, när gaskonsumtionen i Finland hotade överskrida Balticconnectors överföringskapacitet.

Den första kommersiella lasten av LNG anlände till LNG-terminalen i Ingå i början av april. Under sommaren och hösten levererades LNG till Ingåterminalen med stora, cirka 300 meter långa fartyg en eller två gånger per månad. En del av den LNG som levererades till Ingå förångades till gas som överfördes via Balticconnector till Baltikum och det underjordiska gaslagret i Lettland och en del blev kvar på det finländska marknadsområdet. Ingåterminalen blev en väsentlig del av infrastrukturen för gasanskaffning i Finland och Baltikum, då importen av rörledningsgas från Ryssland hade upphört.

LNG-terminalen var en värdefull anskaffning

I oktober hände det saker igen i Östersjön. Ett år tidigare hade Nord Stream-gasledningarna exploderat i södra Östersjön. Nu skadades gasledningen Balticconnector, som går mellan Finland och Estland, under natten den 8 oktober 2023. Myndigheterna hittade ett skeppsankare på havsbotten i närheten av den skadade ledningen. Samma natt skadades också under-vattenskabeln för telekommunikation mellan Finland och Estland.

Efter skadan på gasledningen kunde Finland köpa in gas endast via LNG-terminalerna i Ingå och Fredrikshamn. Utan den nya terminalen i Ingå skulle användningen av rörledningsgas ha upphört nästan helt i Finland under vinterperioden. Kapaciteten i LNG-terminalen i Fredrikshamn skulle ha räckt till för 5–10 procent av behovet av rörledningsgas. Med tanke på försörjningsberedskapen var anskaffningen av LNG-terminalen en mycket viktig insats, och under året deltog FBC i myndighetssamarbetet inom maritim logistik för att säkerställa transportererna av LNG. I oktober utlyste FBC alarmstatus gällande leveranssäkerheten för gas. Beslutet att höja risknivån fattades då en av importförbindelserna var tillfälligt ur bruk.

Timo Vapalahti
äldre beredskapsexpert

Fem frågor om användningen av kraftverket i Havs-Björneborg för försörjningsberedskapen

Försörjningsberedskapscentralen har reserverat produktionen vid stenkolskraftverket i Havs-Björneborg under de närmaste nästan tre åren för sådana allvarliga störningar som kräver undantagsförhållanden. Vad innebär avtalet med Fortum, äldre beredskapsexpert Petri Nieminen?

Petri Nieminen
äldre beredskapsexpert

1. Varför har FBC reserverat produktionen vid kraftverket i Havs-Björneborg?

VI behöver upprätthålla olika tekniska system även under allvarliga störningar och undantagsförhållanden. Utan avtalet med FBC skulle Fortum ha varit tvunget att fatta beslut om att köra ner kraftverket i Havs-Björneborg. Alla andra koleldade kondenskraftverk i Finland har redan rivits som olönsamma. Fortum vill axla sitt samhällsansvar, och kraftverket i Havs-Björneborg har ännu inte nått slutet av sin tekniska livslängd. Parternas intressen möttes, och vi kom fram till att teckna ett avtal om reservering av produktionen. Avtalets löptid är från 1 april 2024 till 31 december 2026.

2. I hurdana situationen kan kraftverket i Havs-Björneborg startas upp?

Avtalet om reservering av elproduktionskapaciteten vid kraftverket i Havs-Björneborg gäller allvarliga störningar och undantagsförhållanden. Om vårt elproduktionssystem drabbas av allvarliga fel, till exempel på grund av hybridhot, kommer kraftverket att startas upp för att stödja elproduktionen i Finland. Kraftverkets funktionsförmåga upprätthålls de närmaste åren och det startas upp vid eventuella störningar.

3. Kan kraftverket drivas för att hålla elpriset under kontroll?

Nej. Elpriset är en marknadsfråga och FBC har ingen roll i den. Kraftverket i Havs-Björneborg kommer inte att ingå i elmarknaden, och därför kommer det inte att användas för att jämna ut pristopparna för el under eventuell köldperioder.

4. Varför omfattar avtalet just denna period på knappt tre år?

Lagen om förbjudande av energiutvinning ur kol börjar gälla den 1 maj 2029. Fortum kommer att i enlighet med sin strategi fasa ut all kolbaserad energiproduktion redan före utgången av 2027. Med andra ord finns det ett absolut stoppdatum för avtalet. Såväl globalt som i Finland håller man på att ställa om från förbränningsbaserad kraftvärmeproduktion till renare metoder att producera energi. Utöver den omställningen berörs hela Europa av en energikris som har sitt upphov i Rysslands anfallskrig. Importstoppet för rysk energi och omställningen till rena energiformer har satt igång en övergångsperiod som torde pågå i ytterligare minst tio år.

5. Varför är stenkolkraftverken olönsamma?

På den nordiska elmarknaden lägger alla producenter ut sin produktion varje timme och erbjudandena tas i bruk med början från det billigaste. Detta är också den grundläggande orsaken till att inte använda kolkraft som bygger på ett fossil bränsle, det vill säga stenkol, för vilket ska betalas en avgift inom systemet för handel med utsläppsrätter. Till följd av EU:s utsläppshandelssystem är el som produceras med kol relativt dyr och därför en av de sista som tas i bruk genom erbjudandena. El har allmänt taget varit billigt i Norden, och därför har de koleldade kondenskraftverk som levererar endast elkraft få drifttimmar. Då har elproducenten mer kostnader än intäkter, och därför har man i Finland rivit alla andra kolkraft som levererar endast elkraft än kraftverket i Havs-Björneborg.

A photograph showing a person in a blue sweater pointing at a tablet screen. In the background, another person is holding a pen. The image is partially obscured by a decorative graphic on the left side consisting of overlapping teal and purple curved shapes.

Mer planmässigt försörjningsberedskapsarbete

Nätverket är vår styrka

Vår verksamhet bygger alltsedan start på nätverk. Kärnan av nätverket utgörs av sektorerna och poolerna i Försörjningsberedskapsorganisationen (FBO). Med dem har vi förbättrat kontinuitetshandlingen i försörjningskritiska företag och stärkt samhällets kriställighet.

I samband med omläggningen av vår organisation hösten 2022 inrättade vi en enhet för nätverkssamarbete, som utvecklar och samordnar nätverkets verksamhet. För tillfället pågår ett treårigt utvecklingsprogram för att förtydliga styrningen, arbets-sätten och ledningsrutinerna i sektor-, pool- och kommittémodellen. Dessutom gör vi en bedömning av nätverkets struktur och resursfördelning. Vi vill utveckla våra partnerskap och förnya våra tjänster så att de bättre än tidigare tillgodoser behov hos såväl näringslivet som våra myndighets-partner. I tjänsterna betonas särskilt övnings- och utbildningsverksamheten och skyddet av kritisk infrastruktur.

Övningsverksamhet ingår i vårt utbud av tjänster som stödjer försörjningskritiska aktörers beredskapsövning. Den utgör också en del av kontinuitetshandlingen mellan den offentliga och den privata sektorn. Syftet är att höja kvaliteten på övningarna, stödja samarbetsövningar och utveckla tjänster inom kontinuitetshandlingen.

Heli Tammi
chef för nätverkssamarbetsenheten

Merparten av den infrastruktur som är kritisk för försörjningsberedskapen ägs av den privata sektorn. FBC:s omfattande projekt för objekt som ska skyddas hjälper försörjningskritiska företag att bättre identifiera och skydda sådana objekt hos sig. Under 2023 kopplades flera nya sektorer och myndigheter in i projektet. Skadorna på undervattensgasledningen Balticconnector och på telekommunikationskablar var konkreta bevis på behovet att skydda den kritiska infrastrukturen. Många försörjningskritiska företag aktiverade sig efter det inträffade och riktade uppmärksamhet på att skydda sina väsentligaste objekt i enlighet med FBC:s anvisningar.

Det sker ingen utveckling utan dialog. De experter vid FBC och FBO som dagligen samarbetar med nätverket har därför spelat en stor roll i utformningen av modeller och arbetssätt som är fungerande och lämpade för nätverksaktörernas vardag. Under året har vi preciserat bland annat olika aktörers roller och ledningsrutiner inom FBO genom att se över avtalsmodellen mellan FBC och poolerna samt systematisera sättet på vilket FBC:s styrelse årligen antar de strategiska fokusområdena för poolernas och kommittéernas verksamhet. Modeller för regelbunden kommunikation, såsom ett nyhetsbrev varje månad och FBO-eftermiddagar och kommunikationsmöten varje kvartal har stärkt samarbetet.

” Vår nationellaberedskap bygger på ett omfattande och fungerande samarbete med såväl myndigheter som aktörer inom den privata sektorn. Att skydda den kritiska infrastrukturen är ytterst viktigt med tanke på beredskapen. Polisens befogenheter utgår från hotbilder, medan objektens ägare eller innehavare tilldelas befogenheter utifrån operativa hänsyn. Helheten utgörs av samarbete som FBC har utvecklat på ett utmärkt sätt genom sin roll! ”

polisöverdirektör
Seppo Kolehmainen

Gott beredskapsarbete inom kritiska sektorer

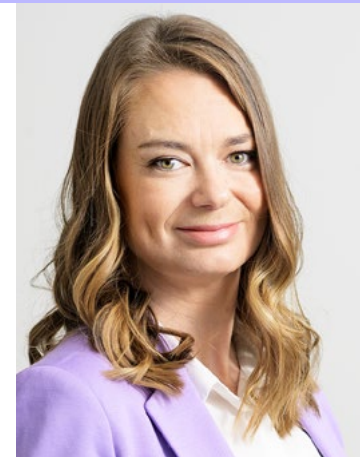
En av våra uppgifter inom beredskapsarbetet är att främja en dialog mellan aktörerna och sektorerna. För att göra den mer konkret bestämde vi oss att harmonisera branschernas beredskapsplaner som omfattar allt från risker till åtgärder. Inom de kritiska affärsverksamheterna betonas dels branschernas gemensamma och ömsesidiga utvecklingsbehov, dels beredskapsinsatserna inom varje bransch. Exempelvis cybersäkerhet, energiförsörjning och logistikförbindelser bildar sektorsövergripande kedjor.

Klimatförändringen är också ett fenomen som inverkar på försörjningsberedskapen. Därför är vårt mål att skapa ett mer enhetligt förhållnings-sätt som ännu effektivare sammanför sektorerna, företagen, myndigheterna och organisationerna inom Försörjningsberedskapsorganisationen (FBO) som säkerställare av kontinuitetshanteringen i samhället. Detta arbete är synnerligen viktigt i dagens läge, då exponeringen mot störningar och omfattande påverkan har ökat.

Vid riskbedömningen av hot och störningar i samband beredskapsplaneringen drar vi nytta av exempelvis försörjningskritiska företags erfaren-

heter, försörjningsberedskapsscenarierna, de viktigaste utredningarna om beredskapen och den nationella riskbedömningen, för vilken inrikesministeriet engagerar förvaltningsområdena. Sektorernas behov tas upp i riskbedömningen och vid genomförandet av en åtgärden, men inte i hanteringen. På så sätt kan vi ta hänsyn till samhällets beredskapsbehov, såsom materiell beredskap och övning, som en helhet i vilken vi identifierar vår egen roll. Samtidigt inhämtar vi information som underlag för beslut om beredskapen och aktionsberedskapen.

Översynen av beredskapsplanerna fungerade också som en katalysator för mer omfattande samarbete. Planeringen kommer att under 2024 utvidgas inom försörjningsberedskapsnätverket till bland annat gränssnittet mot företagen, när vi i samarbete tar fram allmänna planer för olika branscher. Planerna preciserar på vilket sätt nätverket och företagen i det ska ha såväl förebyggande beredskap som aktionsberedskap för störningar och vid behov under extrema förhållanden. Genom omfattande beredskapsplanering inom samarbetet med berörda parter är vi redo att ta oss an framtidens utmaningar och lägga en grund för även mer omfattande beredskap och försörjningsberedskap.

Jarna Hartikainen
chef för planeringsenheten

Stabilt för militär försörjningsberedskap

”Igitur qui desiderat pacem, praeparet bellum” – den som önskar fred må förbereda sig för krig. Militär försörjningsberedskap är ett centralt element i totalförsvaret. Den tryggar funktionsförmågan i Försvarmaktens kritiska system, både under normala förhållanden och under störningar. Den militära försörjningsberedskapen spelar en synnerligen stor roll för Finland, vilket i hög grad beror på vår geopolitiska ställning och vår historia.

Vid allvarliga störningar måste vi ha kontroll över den nationella militära första responsen och denna ska stå omedelbart till vårt förfogande. Produktionskapaciteten för krut och ammunition samt tillhörande kompetens bör fortfarande upprätthållas också med tanke på nationella hänsyn. Den rådande turbulensen i säkerhetsmiljön ökar åtminstone på kort sikt behovet att granska uppgiftsfördelningen mellan den nationella och den europeiska produktionskapaciteten.

Ett fungerande försvar kommer framöver att kräva mer omfattande materiell beredskap. Den europeiska försvarsindustrins kapacitet och samarbete utgör ett centralt element i utvecklingen och upprätthållandet av militära kompetenser. Rysslands anfallsskrig som pågår i Europa visar att krigföringsförmåga kräver att industrin kan öka sin produktion vid störningar. Lika viktigt är att staterna förbinder sig genom att lägga långa beställningar hos industrin, för att företagen ska kunna höja sin produktionska-

pacitet. En central aspekt av försörjningsberedskapen är att vi inom Europeiska unionen tillsammans upprätthåller en tillräcklig försvarsindustri, som vid behov stödjer Finlands försvarsförmåga genom både materialleveranser och underhåll.

Åtaganden enligt lag

- De första åren av 1990-talet var betydelsefulla för försvarsekonomin. Stiftandet av beredskapslagen och lagen om försvarstillståndet bidrog till genomförandet av de viktigaste reformerna. Bägge av de nya lagarna spelade en stor roll för det moderna försörjningsberedskapsarbetet. Ungefär vid samma tidpunkt inrättades också Försörjningsberedskapscentralen.
- Enligt lagen om tryggnad av försörjningsberedskapen (L 1390/1992) ska det vidtas beredskapsåtgärder för att trygga de ekonomiska funktioner och därtill hörande tekniska system som är nödvändiga för landets försvar vid undantagsförhållanden och allvarliga störningar som kan jämföras med undantagsförhållanden.
- Enligt statsrådets beslut (SrB 1048/2018) upprätthåller försvarsförvaltningen i samarbete med Försörjningsberedskapscentralen kapaciteten för produktion av de viktigaste förbruksmaterialen under krigstid, såsom krutet för artilleriet och ammunitionen, samt sådana nödvändiga säkerhetsupplag som stöder försvaret.

Mauri Vierula
ledande beredskapsexpert

Starkare gemensam planering

I slutet av 2023 tecknade Försörjningsberedskapscentralen och Försvarsmakten ett samarbetsavtal som tar hänsyn till kraven i den förändrade omvärlden. Det nya avtalet innebär att Försörjningsberedskapscentralen och Försvarsmakten planerar, följer upp och utvecklar verksamheten mellan organisationerna både under normala förhållanden och vid allvarliga störningssituationer. Styrningen, utvecklingen och uppföljningen av verksamheten genomförs i samarbetsgrupper. De viktigaste förnyelserna i avtalet hänför sig både till en ökning av den gemensamma planeringen och till en långsiktig utveckling av planeringen.

Försvarsmaktens nuvarande materiella beredskap utvecklas och förbättras ytterligare genom att investera i påfyllning av lagermängderna av kritiskt material och säkerställa driftsäkerheten hos den utrustning och det material som finns i lagren. Produktionen och underhållet av kritiskt material tryggas genom att investera i produktionsanläggningar samt säkerställa att industripersonalen behåller och utvecklar sin kompetens. Kompetenserna hos strategiska samarbetspartner utvecklas som en del av företagets kontinuitetshantering och även inom utvecklingen av Försörjningsberedskapsorganisationen överlag.

Vid Försvarsmaktens upphandlingar säkerställs också att försörjningsberedskapen tryggas under systemens hela livscykel. Kraven på reparationer, underhåll och försörjningstryggheten avseende det material som upphandlas ska definieras noga, för att det ska vara möjligt att uppfylla de relevanta nationella kompetens- och systemkraven.

Samarbetsavtalet undertecknades av Mikko Heiskanen, logistik- och materielchef för Försvarsmakten, och Janne Känkänen, verkställande direktör för Försörjningsberedskapscentralen, i Tammerfors den 30 november 2023.

Internationalisering inom försörjningsberedskapsarbetet

Ny tid ställer nya krav

Försörjningsberedskapscentralen har systematiskt upprätthållit sin kapacitet för internationell verksamhet. Internationella aktiviteter underlättas genom det långvariga samarbetet med Nordatlantiska fördragsorganisationen. Nu när Finland är en fullvärdig medlem i Nato kan vi delta i organisationens verksamhet i ännu större omfattning. Den ökande gemensamma insikten om försörjningsberedskapens kritiska roll kommer att ytterligare öka fördragsländernas intresse gentemot Försörjningsberedskapscentralen.

Vi skapar säkerhet utanför vårt lands gränser varje dag i samarbete med våra bundsförvanter i Nato. Det kallas medlemsländernas kollektiva försvar utifrån ett 360-gradersperspektiv. Som en fullvärdig Nato-medlem begrundar även Finland sina riktlinjer inom ramen av en transatlantisk försvarsordning. Detta perspektiv kräver en utvidgning av modellerna för den nationella övergripande säkerheten och det nationella totalförsvaret.

Nato stiftar inga lagar. Alla förhandlingar förs mellan de fullvärdiga medlemmarna. I det nya läget

kräver utvecklingen av både det nationella och det kollektiva försvaret att vi påverkar alliansens beslut. Det behövs tydliga nationella mål och noggrant bakgrundsarbete om de frågor som är föremål för förhandling. Relationerna med alliansländerna är allt viktigare, men vid förhandlingsbordet framhävs förmågan att också främja nationella synpunkter.

Alliansen och hela Europa har vaknat till att stärka sina försvar och tagit efter Ukraina i dess oefftergivliga kamp mot Ryssland. Efter en tid som präglades av krishantering har Nato nu återgått till övergripande försvarsplanering som omfattar alla samhället. Även alliansmedlemmarnas militära rörlighet inom Natos verksamhetsområde utvecklas.

Genomförandet av hårda militära planer och militär rörlighet måste åtföljas av noggrann granskning av den civila sektorn. Det innebär att det behövs gränsöverskridande logistikarrangemang och noggrann organisering av värdlandsstödet. Med andra ord allt det som behövs för att ta emot

Ville-Veikko Pitkänen
specialsakkunnig i
försörjningstrygghetsfrågor vid
Finlands ständiga representation vid
Nato i Bryssel

och underhålla stora militära trupper, inklusive mat- och läkemedelsförsörjning och avfallshantering. Skalan för planeringen är flerfaldig jämfört med krishanteringens behov. Den är så enorm, att arrangemangen inte kan handhas endast av det avsändande landet, vilket är kutym vid krishantering, utan destinationsländerna och transitländerna måste bidra. Försvarsberedskapen kommer att spela en viktig roll under en lång tid framöver. Inom utrikes- och försvarspolitikerna har erfarenheterna från Ukraina satt hjulen i rullning, och medvetenheten om de beroendeförhållandena vid krigföring och behovet av strategisk försörjningsberedskap har ökat.

Expertisen inom försörjningsberedskap kommer att ställas på prov både nationellt och internationellt. Det gäller att ha ett nära samarbete med aktörer inom det nationella försvaret. Å andra sidan ska alliansens försörjningsberedskap byggas upp genom samarbete.

Trots att alliansländerna har olika utgångslägen och Finlands försvarsberedskapsmodell inte lämpar sig för alla, har vi flera årtionden av erfarenhet av försörjningsberedskapsarbete, vilket väcker intresse. Funktioner som intresserar alliansen på bägge sidorna av Atlanten är bland annat hur vi i Finland redan länge har utvecklat säkerhetsupplagringen, diskuterar globala värdekedjor, har ett nära samarbete med den privata sektorn och upprätthåller en lägesbild för försörjningsberedskapen. Samtidigt påminner nyheterna från Ukraina oss om att ärendet är brådskande.

Mycket prat om internationellt samarbete – vad innebär det för försörjningsberedskapsarbetet?

Rysslands anfallskrig mot Ukraina och förändringarna i säkerhetsmiljön har fått konkreta konsekvenser för globala interaktioner. Försörjningsberedskapscentralen har fortsatt att ta emot utländska delegationer från såväl Europa, Asien som USA. Även befintliga internationella samarbetsrelationer har stärkts, däribland särskilt FBC:s strategiska partnerskap med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) i Sverige. Under året har man aktivt utbytt information och deltagit i evenemang och övningar. Dessutom har man inlett en kartläggning av möjligheterna till gemensamma säkerhetsupplag eller andra åtgärder för materiell beredskap.

Försörjningsberedskap har varit i centrum också inom annat nordiskt samarbete. Ett exempel är det intensifierade forskningssamarbetet mellan Norge, Sverige och Finland inom Critical Nordic Flows, som studerar bland annat nordiska värde- och leveranskedjor och de beroendeförhållanden som anknyter till dem.

De snabba förändringarna i säkerhetsmiljön och Finlands nya utrikespolitiska position medför nya krav. Nato-medlemskapets inverkan på Finlands försörjningsberedskap håller på att klarna, och Finlands välutvecklade försörjningsberedskaps-

system kommer utan tvivel att spela en viktig roll. Nato medför krav på Finland gällande världlandsstödet vars funktioner till stor del genomförs av det civila samhället och den civila ekonomin.

Europeiska unionen uppmärksammat försörjningsberedskap och ekonomisk resiliens mer än tidigare. FBC deltar i utarbetandet av direktivet om kritiska entiteters motståndskraft (CER). Inom EU kan ses flera motsvarande lagstiftningar, såsom rättsakten om krissituationer och resiliens på den inre marknaden. Genom unionens budget och lagstiftningsbehörighet kan de här utvecklingstrenderna få betydande konsekvenser för organiseringen av den övergripande säkerheten i Finland i allmänhet och försörjningsberedskapsarbetet i synnerhet.

Det kan uppstå utmaningar med samordningen av de i grund och botten välkomna unionskraven för beredskap och de redan väletablerade finländska systemen, vilket vi såg vid samordningen av de tvingande bestämmelserna enligt CER-direktivet och det finländska försörjningsberedskapssystemet som bygger på frivillighet. Det blir allt viktigare för FBC att bevaka dessa utvecklingstrender, och därför kommer centralen de närmaste åren att stärka sin EU-kompetens.

Alexander Zilliacus
specialsakkunnig i internationella ärenden

Axel Hagelstam
chef för forsknings- och analysavdelningen

RescEU CBRN stärker beredskapen

Ett omfattande projekt för upplagring inom rescEU CBRN inleddes i Finland i januari 2023. Projektet, som finansieras av Europeiska kommissionen, utvidgades till totalt 305 miljoner euro vid slutet av året, när Finland tilldelades också upplagringen av medicinska artiklar. Försörjningsberedskapscentralen konkurrensutsatte flera upphandlingar av material för CBRN och utarbetade logistiklösningarna, inklusive lagring och transporter. Logistik är en väsentlig del av fungerande bistånd. RescEU-materialen lagras i Finland och de har en insatsberedskap på 12 timmar för transport till ett olycks- eller krisdrabbat område inom EU eller ett land som omfattas av EU:s civilskyddsmekanism.

Lagerhållningen för CBRN (chemical, biological, radiological and nuclear) ingår i EU:s civilskyddsmekanism rescEU och omfattar materiel som skyddsutrustning, mätinstrument, stödutrustning samt läkemedel och motgifter på CBRN-området. Genom utvidgningen fogades till lagren läkemedel och medicinteknisk utrustning, som små apparater, kirurgiska instrument och vårdartiklar.

Inrikesministeriet samordnar projekten som genomförs i samarbete av social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd, Strålsäkerhetscentralen och Försörjningsberedskapscentralen. FBC använder sig i projekten av sin tidigare erfarenhet av lagerhållning och beredskap och kan bidra till utvecklingen av den nationella beredskapen för föränderliga situationer.

Vesa Kirjavainen
materialexpert

Mika Leppänen
sakkunnig i materiell beredskap

Axplock av våra insatser

Försörjningsberedskapscentralen som arbetsplats

Vår organisation har vuxit snabbt de senaste åren. Uppgiftsfältet har blivit större och mer robust, samtidigt med turbulens i världen och omvärlden. För att vi ska kunna gripa oss an förändringarna, behöver vår växande organisation experter med både färsk utbildningskompetens och gedigen erfarenhet.

Vid utgången av 2023 hade FBC en personalstyrka på cirka 90 kunniga medarbetare, som var och en hade en viktig och betydelsefull uppgift för försörjningsberedskapen. Inom organisationen finns över trettio olika uppgiftsbeteckningar, av vilka de vanligaste är beredskapsexpert, äldre beredskapsexpert och ledande beredskapsexpert. I avlöningen avspeglas den stora åldersspridningen i personalstyrkan. Våra medarbetare är 27 till 63 år gamla, medelåldern är cirka 47 år.

Personalen är välutbildad; över 80 procent av medarbetarna har högskoleexamen. Vi stödjer också aktivt medarbetarnas kompetensutveckling. Den stora åldersspridningen och variationen i experternas bakgrund och åsikter är en stor rikedom för arbetsgemenskapen där var och en kan ta del av erfarenheten och expertisen.

Enligt resultaten av medarbetarenkäten 2023 gav anställda vid FBC mest positiva omdömen för arbetsinnehåll och möjligheten att påverka, verksamhetskulturen på arbetsplatsen och organisationens värderingar. En av medarbetarna beskriver sin arbetsplats så här: "På FBC råder en vilja att nå resultat och en tolerans för osäkerhet. Människorna är smarta, motiverade och utvecklingsorienterade."

Sanna Norra
HR-chef

Kaisa-Reetta Myllynen
HR-expert

Synliggöra rekommendationen om beredskap för 72 timmar

Intresset för egen beredskap var stort genom hela året. Den offentliga debatten kring risken för eventuellt militärt våld mot Finland och den förändrade säkerhetsmiljön aktiverade medborgarna att tänka på sin egen beredskap. Även medierna diskuterade vikten av beredskap ur olika infallsvinklar genom hela året. Under året lade vi på vår webbplats ut information om psykisk kriställighet och informationspåverkan, som ett komplement till rekommendationen om reservförrådet.

Det är viktigt att tänka på att varje företags och organisations verksamhet bygger på varje individs resiliens. Ju bättre beredskap människorna har, desto bättre färdigheter har de att sköta sin roll i samhället i en undantagssituation. Då medborgarna själva tar hand om sina beredskapsförberedelser frigörs dessutom samhällets resurser till att upprätthålla, återställa och reparera kritiska funktioner.

FBC och Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland rf satsade på att utveckla medborgarnas beredskap. Räddningsbranschens Centralorganisation organiserade den första riksomfattande beredskapsdagen den 7 februari. Dagens tema var "Förbered dig ens lite grann". Under temadagen spreds information om beredskapsförberedelser bland annat på bibliotek runtom i landet och på sociala medier och människor uppmuntrades att se över och förbättra sin beredskap. Den aktiva kommunikationen, många utbildningstillfällen och cirka 200 event för allmänheten gav resultat, så att webbplatsen "72 timmar" hade över 76 500 besökare under året. Även antalet frivilliga beredskapsutbildare ökade och uppgick till över 650 personer vid utgången av året. Det är med andra ord inget under 78 procent av svarspersonerna i en förfrågan i november 2023 sade sig veta vad som avsågs med rekommendationen. I april 2022 var motsvarande siffra 44 procent av svarspersonerna.

Beredskapsrekommendationen för 72 timmar utvecklas i samarbete med kommittén för egen beredskap i hushållen. Till kommittén hör 23 myndigheter och organisationer, och år 2023 anslöt sig inrikesministeriet till den.

Tanja Talvenheimo
beredskapsexpert

Essi Kulju (Räddningsbranschens Centralorganisation i Finland)
beredskapsexpert

Brett samarbete och innovationer

I social- och hälsovårdsteamet ansvarar vi för beredskapen för störningar i hälsosäkerheten och socialvården. Vi samarbetar med ett flertal aktörer på många olika områden. Inom omläggningen av beredskapsarbetet inledde vi bland annat en kartläggning av kritiska material i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet, Försvarsmakten, välfärdsområdena och HUS.

Utveckling av beredskapen har identifierats som en viktig aspekt även inom socialvården, och under året har vi arbetat för att inlemma socialsektorn i försörjningsberedskapsverksamheten.

Försörjningsberedskapscentralen har ett nätverk av säkerhetsupplag av läkemedel, vilket sprider riskerna med upplagringen, upprätthåller den regionala beredskapen och breddar utbytet av varor i lagren. Under året har vi arbetat med att utveckla både den materiella och den administrativa beredskapen. Anskaffningar för säkerhetsupplagen har gjordes under 2023 i samarbete med social- och hälsovårdsministeriet och Institutet för hälsa och välfärd. Säkerhetsupplagring har visat sig vara en bra mekanism vid störningar på den normala marknaden.

Som stöd för traditionella beredskapsmetoder har vi i samarbete med Livsmedelsverket och de svenska myndigheterna tagit fram bland annat tekniska lösningar för rengöring av hälso-

Mikko Matikkala
ledande beredskapsexpert

Joni Metsola
äldre beredskapsexpert

Marjukka Kuittinen
äldre beredskapsexpert

vårdsartiklar. Följande steg är att undersöka rengöringens lämplighet för olika kritiska artiklar. Vi har fortsatt arbetet för att ta fram lösningar för materiell beredskap genom att utreda möjligheterna för 3D-utskrivning. Dessutom definierade vi en modell för produktionsreservering av kirurgiska munskydd och andningsskydd, som behövs exempelvis vid en pandemi. Modellen konkurrensutsattes bland inhemska tillverkare och befästes genom avtal.

År 2023 deltog teamet också i utarbetandet av en projektansökan inom rescEU. I slutet av året tilldelade Europeiska kommissionen Finland ett nytt projekt på nästan 63 miljoner euro för

inrättande av nya gemensamma EU-beredskapslager i vårt land. FBC deltar i genomförandet av projektet för upplagring av främst medicinteknisk utrustning i samarbete med inrikesministeriet, social- och hälsovårdsministeriet, Institutet för hälsa och välfärd och Strålsäkerhetscentralen. Projektet rescEU medical pågår till hösten 2026.

Läs webbpublikationen Varmuuden vuoksi och lär känna aktörerna inom försörjningsberedskap

Kompetensbrist

Beredskapsförberedelserna sköter inte sig själva, utan det behövs kompetenta människor på de försörjningskritiska branscherna. Kompetensbrist uppstår särskilt i sådana branscher som utvecklas snabbt och på vilka utbildningen inte hinner tillgodose branschens behov.

Artikel om kompetensbristen inom många branscher (på finska) finns på

<https://www.varmuudenvuoksi.fi/artikkeli/osaajapulaa-kehitty-monille-aloille>

Artikel om behovet av experter på doktorand-nivå för försörjningskritiska branscher (på finska) finns på

<https://www.varmuudenvuoksi.fi/artikkeli/suomi-tarvitsee-lisaa-vaitoskirjatason-huippuosaajia-kriittisten-alojen-kehittamiseen>

Kritiska transportvägar

Rysslands anfallskrig mot Ukraina orsakade ändringar i kritiska transportflöden till Finland. Fungerande leveranskedjor kräver såväl infrastruktur och materiel som kunniga människor som genomför dem.

Artikel om hur Rysslands anfallskrig har inverkat på landtransporterna (på finska) finns på

<https://www.varmuudenvuoksi.fi/artikkeli/venajan-hyokkayssota-on-muuttanut-maakuljetusten-virtoja>

Medieförtroende

Med tanke på försörjningsberedskapen är det nödvändigt att vi i Finland bevara förtroendet för nyhetsmedierna. Det är oundgängligt för att vi ska ha ett fungerande samhälle och en fungerande demokrati och kan hantera krissituationer. Varför ifrågasätter en del av oss ändå sanningshalten i nyhetsmedierna?

Artikel om medieförtroende (på finska) finns på

<https://www.varmuudenvuoksi.fi/artikkeli/luottamusta-mediaan-on-vaalittava>

Rybs för försörjningsberedskap

Med tanke på den biologiska mångfalden och på försörjningsberedskapen är det viktigt att det på åkrarna odlas många olika slags grödor. Det stärker också självförsörjningen.

En artikel om rybssorten Aurea-CL som en beredskapsinsats (på finska) finns på

<https://www.varmuudenvuoksi.fi/artikkeli/rypsilajike-aurea-cl-on-huoltovarmuusteko>

Alla artiklar som utkommit i webbpublikationen Varmuuden vuoksi (på finska) under 2023 finns på

<https://www.varmuudenvuoksi.fi/>

Klimatförändring

Till följd av klimatförändringen är det möjligt att odla nya grödor i Finland. Det varmare klimatet medför också nya risker för försörjningsberedskapen.

Artikel om hur klimatförändringen påverkar primärproduktionen (på finska) finns på

<https://www.varmuudenvuoksi.fi/artikkeli/nain-ilmastonmuutos-muuttaa-alkutuotantoa>

Kontantförsörjning

Det finns olika slags beredskapslösningar för eventuella problem med betalningar. Vi bör ändå inte helt övergå till mobil- och kortbetalning.

Artikel om betydelsen av kontanter i krissituationer (på finska) finns på

<https://www.varmuudenvuoksi.fi/artikkeli/kateisen-rahamerkitys-korostuu-kriiseissa>

Digitalisering

Digitaliseringen hör till vardagen i basservice till kommuninvånarna, vilket kräver att dataskyddet ska vara i skick.

Artikel om cybersäkerheten i kommunerna (på finska) finns på <https://www.varmuudenvuoksi.fi/artikkeli/kuntien-hyva-kyberturva-suojaa-arjen-peruspalveluja>

Trettio år av försörjningsberedskap

Försörjningsberedskapscentralen firade sina 30 år med ett festseminarium i Helsingfors den 19 januari 2023. I Lilla Finlandia samlades cirka 250 inbjudna gäster samt Försörjningsberedskapscentralens anställda och representanter för Försörjningsberedskapsorganisationen (FBO). Temat för seminariet var det förändrade världsläget inverkan på beredskapen och försörjningsberedskapen i Finland.

Försörjningsberedskapen i Finland har en lång historia och försörjningsberedskapen har upprätthållits även under tider då många länder har kört ner sin beredskap. Verkställande direktör **Janne Känkänen** betonade i sitt anförande att den övergripande säkerheten och totalförsvaret kräver ett effektivt trygghande av civilsamhällets funktioner vid sidan av det militära försvaret. Ett annat tema som lyftes fram var samarbetet med Sverige. MSB:s generaldirektör **Charlotte Petri Gornitzka** tog i sitt anförande upp det gemensamma lagerhållningsprojektet mellan Finland och Sverige. MSB, det vill säga Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, är civilskyddsmyndigheten i Sverige. Direktör **Sarah Tarry** från Natos högkvarter tog i sitt tal upp utvecklingen av Natos civilkrishantering och resiliensarbete och Finlands roll i det här arbetet.

„Vi måste förbereda oss på alla sätt: med militära och civila resurser, både offentliga och privata insatser.“

Charlotte Petri Gornitzka,
generaldirektör för MSB

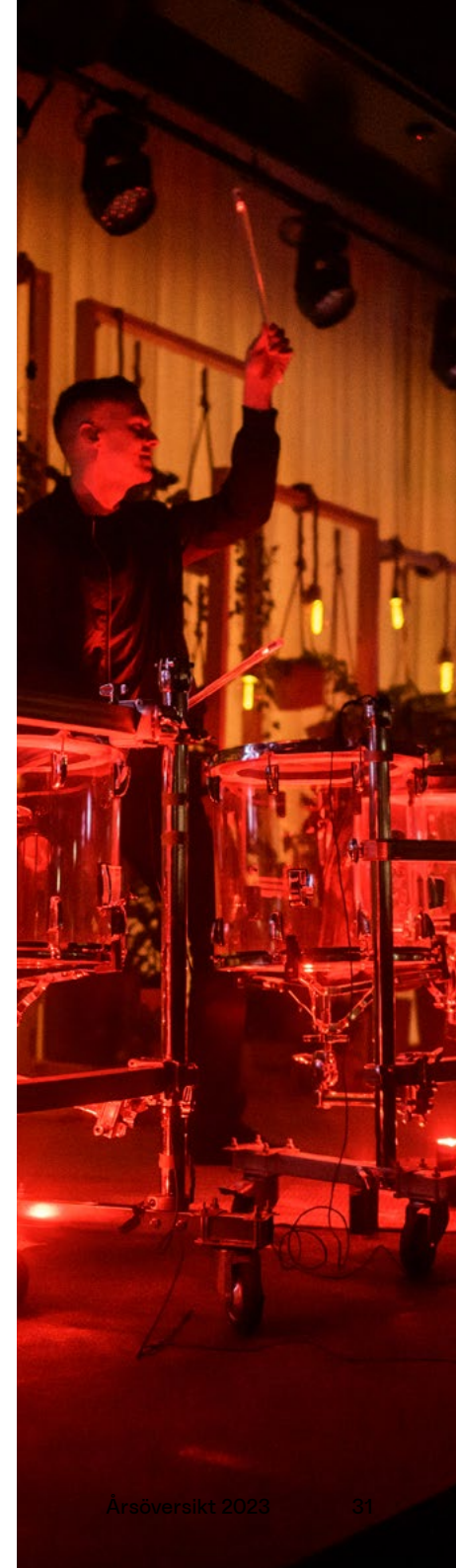
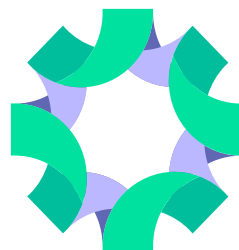
Verkställande direktör för
Finlands Näringsliv
Jyri Häkämies

Arbetsminister 2019–2023
Tuula Haatainen

Under jubileumsseminariet ordnades också en livlig paneldiskussion mellan de fem största partierna om vilken typ av beredskap som behövs i den förändrade världen. Verkställande direktör **Jyri Häkämies** från Finlands Näringsliv nämnde i sitt anförande näringslivets roll som säkerställare av försörjningsberedskapen. Hela evenemanget öppnades av **Tuula Haatainen** som var arbetsminister år 2023.

På seminariet lanserade FBC sin nya visuella profil och logotyp, som symboliserar vårt uppdrag att hålla samhället i gång även vid krissituationer och störningar. De nya färgerna går i grönt och violett. Den tidigare blå färgpaletten och logotypen tjänade FBC väl under en lång tid, men i takt med att verksamheten förändras är det naturligt att det avspeglas i den visuella profilen. Logotyperna för Försörjningsberedskapsorganisationen och poolerna som hör till den har samma förnyade framtoning.

Account overview

Portfolio

Account value
\$56,890.34

Profit
\$1,232.89
+3.8% (Today)

Capital invested
\$52,500.00

Open positions
4

Absolute
8.6%
+1.2% (Today)

Performance

Ekonomi

Ekonomi och bokslut

Räkenskapsperioden 2023 visade åter igen hur många olika slags hot och risker riktar sig mot försörjningsberedskapen. Säkerhetsmiljön förändras snabbt och därför framhävs betydelsen av ha beredskap för förändringarnas konsekvenser. År 2023 fokuserade FBC på beredskap mot militärt hot och omfattande påverkan som riktas mot Finland.

Försörjningsberedskapsfonden kan anses vara en fond av försäkringskaraktär, eftersom dess främsta syfte är beredskap för olika slags skador. Från fonden ersätts centraliserat utgifterna för försörjningsberedskapsinsatser i syfte att trygga de ekonomiska funktioner och därtill hörande tekniska system som är nödvändiga för befolkningens utkomst, landets näringsliv och landets försvar vid undantagsförhållanden och allvarliga störningar som kan jämföras med undantagsförhållanden. Fonden täcker också utgifter för säkerhetsupplagring, tekniska reservsystem och beredskapsplanering.

Försörjningsberedskapscentralen förvaltar försörjningsberedskapsfonden som står utanför statsbudgeten och till vilken som inkomst bokförs den försörjningsberedskapsavgift som uppbärs med stöd av lagen om accis på flytande bränslen (1472/1994). Avkastningen från försörjningsberedskapsavgiften har minskat under en lång tid, vilket beror på två skäl. Avgiften fast-

Maija Nyman
Business Controller

ställdes 1992 och det har inte gjorts någon inflationsjustering på den. Försörjningsberedskapsavgiften minskar också på grund av omställningen från fossil energi till andra energikällor. År 2023 inbringade avgiften 37,7 miljoner euro (2022: 40,3 miljoner euro).

I likhet med de föregående åren var Försörjningsberedskapsfonden även 2023 beroende av avkastningen på investeringar för att kunna täcka kostnaderna för verksamheten enligt de gällande målen samt för de pågående programmen. Rysslands tilltagande aggression i Östersjöregionen kräver bättre identifiering och skydd av den försörjningskritiska infrastrukturen. Man har också varit tvungen att stärka säkerhetsupplagringen som ett led i trygghandlet av försörjningsberedskapen. Denna förbättring av beredskapen och resiliensen i samhällets vitala funktioner kräver mer medel från försörjningsberedskapsfonden.

Omsättningen år 2023 var 59,6 miljoner euro (2022: 222,8 miljoner euro) och härrörde från byte av energiprodukter, och därmed har samma belopp upptagits under "köp". Övriga rörelseintäkter ökade från året innan med 21,9 miljoner euro. I beloppet ingår kostnader för specialuppdrag som ersätts till FBC.

År 2023 uppgick kostnaderna för säkerhetsupplagen till 40,9 miljoner euro (2022: 29,3 miljoner euro). Kostnadsökningen jämfört med året innan berodde bland annat på den fortsatt höga inflationen samt på påfyllningar av varor i upplagen. Kostnaderna för säkerhetsupplagen, exkl. kapitalkostnader, var 7,29 euro per capita (2022: 5,27 euro).

Andra kostnader än kostnader för omsättningstillgångar uppgick till 54,1 miljoner euro (2022: 51,2 miljoner euro) och de härrörde främst från inflationen och ränteupp-

gången. Genom de pågående programmen (Digital säkerhet 2030, Energi 2030, Logistik 2030 och Region 2030) genomfördes insatser för försörjningsberedskapen för 16,1 miljoner euro (2022: 12,4 miljoner euro).

Under första halvåret 2023 gav statsrådets allmänna sammanträde Försörjningsberedskapscentralen rätt att utan vederlag överlåta en del av sitt aktieinnehav i Fingrid Abp till staten. På grund av överlåtelseförlusten till följd av detta visade räkenskapsperiodens resultat en förlust på 166,3 miljoner euro (2022: -46,9 miljoner euro). Statsrådet fastställde FBC:s bokslut för år 2023 den 11 april 2024.

VIKTIGASTE EKONOMISKA NYCKELTAL

Intäkter	2023	2022	2021	2020	2019
Intäkter från försörjningsberedskapsavgiften	37,7 mn €	40,3 mn €	40,3 mn €	40,3 mn €	42,5 mn €
Omsättning	59,6 mn €	222,8 mn €	115,7 mn €	48,3 mn €	84,2 mn €
Övriga intäkter	38,2 mn €	16,2 mn €	128,8 mn €	179,4 mn €	6,0 mn €
Tase	2,1 md €	2,3 md €	2,3 md €	1,9 md €	2,0 md €

Kostnader	2023	2022	2021	2020	2019
Köp	134,4 mn €	153,7 mn €	224,3 mn €	220,7 mn €	77,7 mn €
Övriga kostnader exkl. avskrivningar	94,9 mn € (varav upplagring 40,9 mn €)	80,5 mn € (varav upplagring 29,3 mn €)	65,5 mn € (varav upplagring 28,5 mn €)	87,3 mn € (varav upplagring 21,9 mn €)	46,8 mn € (varav upplagring 17,5 mn €)

FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALENS STYRELSE T.O.M. 30 JUNI 2023

ORDFÖRANDE:

Ilona Lundström, överdirektör, arbets- och näringsministeriet

VICE ORDFÖRANDE:

Tero Kiviniemi, verkställande direktör, Destia Ab

LEDAMÖTER:

Mervi Airaksinen, verkställande direktör, Microsoft Finland Oy

Raimo Jyväsjärvi, överdirektör, försvarsministeriet

Minna-Mari Kaila, överdirektör, jord- och skogsbruksministeriet

Pasi Pohjola, strategidirektör, social- och hälsovårdsministeriet

Juha Sarkio, överdirektör, finansministeriet

Ilkka Tykkyläinen, verkställande direktör, Nordkraft Abp

Antti Viitanen, direktör för samhällsrelationer i de nordiska länderna, Novartis Finland Oy

Laura Vilkkonen, utvecklingschef, kommunikationsministeriet

FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSCENTRALENS STYRELSE 1 JULI 2023–30 JUNI 2026

ORDFÖRANDE:

Tiina Korhonen, avdelningschef, överdirektör, arbets- och näringsministeriet

VICE ORDFÖRANDE:

Tero Kiviniemi, verkställande direktör, Destia Ab

LEDAMÖTER:

Mervi Airaksinen, verkställande direktör, Microsoft Finland Oy

Kirsi Heinonen, lantbruksråd, jord- och skogsbruksministeriet

Tarja Jaakkola, avdelningschef, överdirektör, försvarsministeriet

Taneli Puumalainen, avdelningschef, överdirektör, social- och hälsovårdsministeriet

Olli-Pekka Rantala, avdelningschef, överdirektör, kommunikationsministeriet (från 18 januari 2024)

Jarkko Saarimäki, avdelningschef, överdirektör, kommunikationsministeriet (till 18 januari 2024)

Juha Sarkio, avdelningschef, överdirektör, finansministeriet

Ilkka Tykkyläinen, verkställande direktör, Nordkraft Abp

Antti Viitanen, direktör för samhällsrelationer i de nordiska länderna, Novartis Finland Oy (Antti Viitanen, ML, MBA, pensionerad 31 januari 2024)

FÖRSÖRJNINGSBEREDSKAPSRÅDET 1 JULI 2021–30 JUNI 2024

ORDFÖRANDE:

Jukka Ruusunen, verkställande direktör, Fingrid Oyj
(Jukka Ruusunen, TD, pensionerad 31 december 2023)

VICE ORDFÖRANDE:

Timo Jaatinen, kanslichef, arbets- och näringsministeriet

LEDAMÖTER:

Taina Ahvenjärvi, direktör, Finansbranschen

Risto Artjoki, statssekreterare, statsrådets kansli

Sanna Aunesluoma, verkställande direktör, Lääketeollisuus ry

Mikko Heiskanen, generallöjtnant, Försvarsmakten

Jyri Häkämies, verkställande direktör, Finlands näringsliv

Linnea Johansson, avdelningschef, Ålands landskapsregering

Mika Joukio, verkställande direktör, Metsä Board Oyj

Minna Karhunen, verkställande direktör, Kommunförbundet

Kimmo Kohvakka, räddningsöverdirektör, inrikesministeriet

Tapio Kolunsarka, verkställande direktör, Insta Group Oy

Satu Koskela, avdelningschef, social- och hälsovårdsministeriet

Kristiina Kumpula, generalsekreterare, Finlands Röda Kors, till 30 september 2023
(Kristiina Kumpula, FöM, pensionerad 1 oktober 2023)

Susanna Kumpulainen, direktör, Centralförbundet för lant- och skogsbruksproducenter MTK

Arttu Laine, fältchef, SOK

Matti Lehmus, verkställande direktör, Neste Abp

Veli-Matti Mattila, verkställande direktör, Elisa Abp

Satu Mäkelä, överdirektör, NTM-centralen i Sydöstra Finland

Marianne Nissilä, biträdande avdelningschef, utrikesministeriet

Antti Palola, styrelseordförande, Tjänstemannacentralorganisationen STTK

Mikael Pentikäinen, verkställande direktör, Företagarna i Finland

Juha Penttilä, verkställande direktör, Samat Nordic Oy

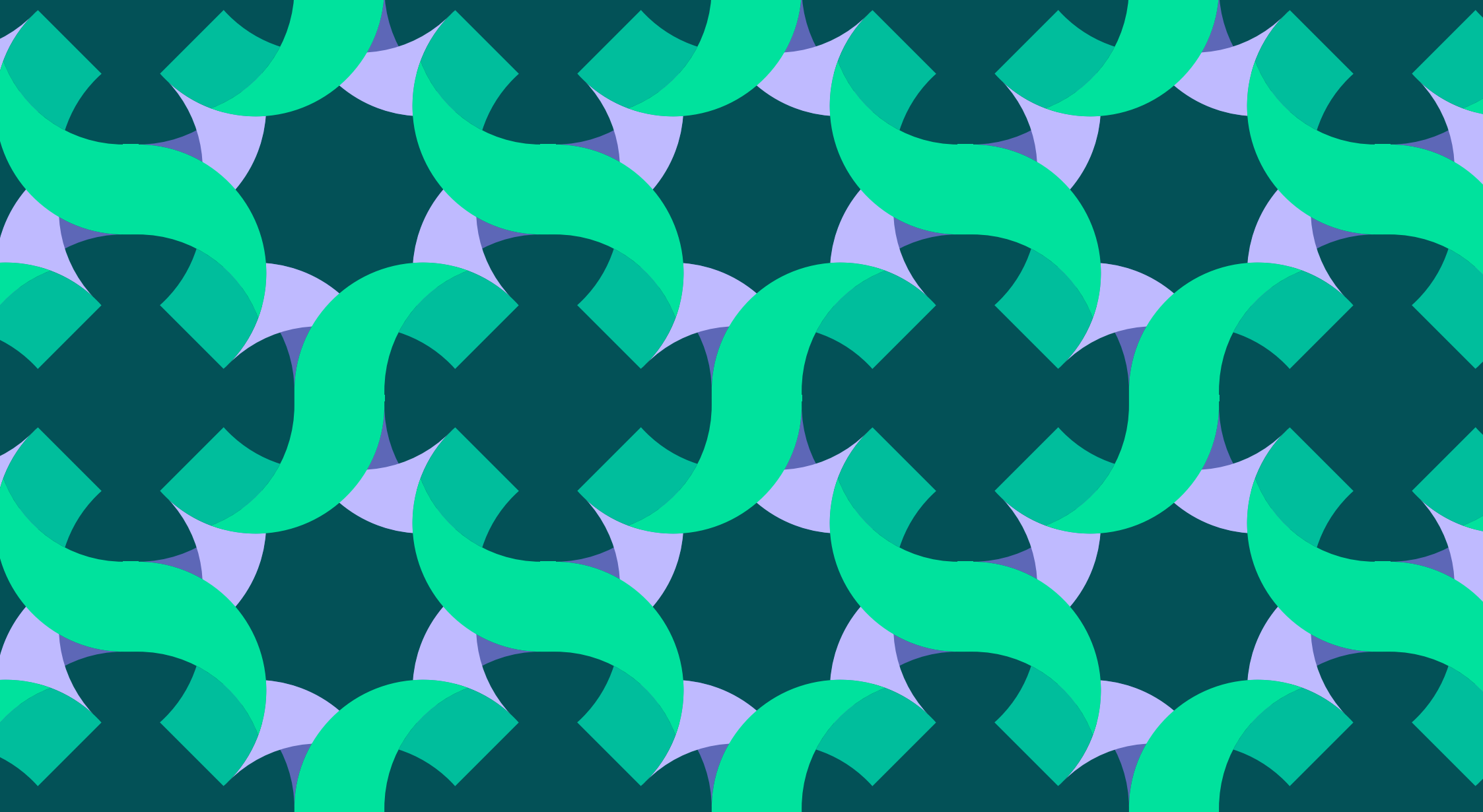
Esa Pulkkinen, kanslichef, försvarsministeriet

Katja Syvärinen, direktör, FFC

Tuomas Välimäki, direktionsledamot, Finlands Bank

Jan Hjelt, avdelningschef, arbets- och näringsministeriet, permanent sakkunnig

Eeva Vahtera, industriråd, arbets- och näringsministeriet, permanent sakkunnig

www.huoltovarmuuskeskus.fi/sv www.varmuudenvuoksi.fi

Huoltovarmuuskeskus
Försörjningsberedskapscentralen
National Emergency Supply Agency